

Verenigde
Doopsgezinde
Gemeente
Heerenveen en
Tjalleberd

✉ Kerkstraat 36,
8441 EZ Heerenveen

Aengwilderweg 318,
8458 CL Tjalleberd

Eerste zondag van de 40-dagentijd 21 februari 2021

Liturgie voor een huisdienst, enkele tips¹:

- Welkom zuster, broeder, aan jou, u, jullie. Deze ‘dienst op papier’ is vanwege ‘corona’ een alternatief voor onze gewone gezamenlijke dienst op de zondagmorgen in de Vermaning.
- De eerste dienst in coronatijd werd op de derde zondag van de 40-dagentijd in 2020 gehouden; en vandaag zijn we een jaar verder: het is vandaag de eerste zondag van deze tijd.
- Overweeg deze huisdienst op het gewone tijdstip te houden op de zondagmorgen om 10:00 uur. Dat verbindt de eenheid: als we dezelfde teksten beleven wordt de afstand minder groot.
- Overweeg om van tevoren één (of twee) c.d.(‘s) met (religieuze) muziek te kiezen, één om mee te beginnen en één om aan het slot mee te eindigen.
- Zo kunt u ook een kaars met lucifers klaarzetten.
- Op de laatste bladzijde is pastoraal nieuws te vinden.
- En dan is er koffie.

U een goede dienst, vrede en alle goeds toewensend,
in verbondenheid
ds. Pieter Post, pbpost1958@gmail.com
De gemeente komt in gedachte samen

---

¹ Deze orde van dienst is geïnspireerd door het doopsgezinde dienstboek *De gemeente komt samen* (1998).

De eerste zondag van de 40-dagentijd wordt ook wel zondag Invocabit genoemd naar Psalm 91:15 'Hij [de mens] roept mij [de Ene] aan en ik geef hem antwoord, ik ben bij hem in benauwing'.

- Lied, een psalm 91 'Heil hem wien God een plaats bereidt' kunt u lezen als een gedicht | t. A. den Besten/mel.Straatsburg1539/Genève 1542/1551

1 Heil hem wien God een plaats be - reidt
in zijn ver - he - ven wo - ning:
hij o - ver-nacht in vei - lig - heid
bij een al-mach-tig ko - ning.
Ik zeg tot God: Gij zijt mijn schild,
mijn toe-vlucht en mijn ves - te,
op U ver-trouw ik, Heer, Gij wilt
voor mij al - tijd het bes - te.

Liedboek Online

Omdat hij Mij zijn hart toewendt,
spreekt God, zal Ik hem leiden;
omdat hij Mij bij name kent,
Hem dekken en bevrijden.
Roept hij Mij aan, dan antwoord Ik,
is hij in angst en vreze,
dan kom Ik nog dat ogenblik
om hem nabij te wezen.

- Lezen Exodus 3:4a-8a | Naardense vertaling, 2014 (herzien)

God roept tot hem uit het midden van de Sinaïdoorn en zegt: Mozes!, Mozes!, en die zegt: hier ben ik! 5 Hij zegt: nader niet hierheen; trek je schoenen van je voeten want de plaats waarop jij nu staat, heilige –rode– grond is dat! 6 En hij zegt: ik ben de God van je vader, God van Abraham, God van Isaak en God van Jakob! Mozes verbergt zijn aanschijn, want hij is bevreesd om te kijken naar God! 7 Dan zegt de ENE: gezien, gezien heb ik de onderdrukking van mijn gemeente in Egypte; hun schreeuwen voor het aanschijn van hun drijvers heb ik gehoord, ja ik heb weet van zijn smarten; 8 ik daal af om hem te ontrukken aan de hand van Egypte en om hem te doen ópklimmen uit dat land naar een land goed en wijd, naar een land dat overvloedt van melk en honing.

- Uitleg en overdenking

Psalmen en verhalen zijn belangrijke bronnen om te weten wie volgens de Bijbel de Ene God is. Psalm 91 spreekt van God die naar ons roepen hoort, wat in dat tweede couplet wordt verwoord: 'Roept hij (de mens) Mij aan, dan antwoord ik, is hij in angst en vreze dan kom Ik nog dat ogenblik om hem nabij te wezen'. En ook lezen we in Exodus waar de Ene tot Mozes met nadruk zegt 'gezien, gezien heb ik de onderdrukking van mijn gemeente in Egypte; hun schreeuwen voor het aanschijn van hun drijvers heb ik gehoord, ja ik heb weet van zijn smarten'. Wij leren hieruit dat de Ene God zich voor ons hulpgeroep niet doof houdt, maar ons daarin terzijde staat.

Op deze eerste zondag van de 40-dagertijd is dat hulpgeroep een levende werkelijkheid. Niet in de laatste plaats door de tijd waarin wij leven, de maatregelen die wij moeten treffen om daar zo veilig en gezond mogelijk doorheen te komen. Wij ervaren daar terecht de last van, net zoals vele generaties vóór ons ook de druk van oorlog, ontberingen en de gevolgen daarvan aan den lijve hebben ervaren. Het lijden is een onvermijdelijk verschijnsel van het bestaan, en daarover gaan Psalm en Exodus. Niet om te bevestigen wat wij allang weten, maar om perspectief te bieden in de nood. Niet om de werkelijkheid te verdoezelen, maar om daar met kracht van de Ene God doorheen te komen. Hij is dan ook niet de kwaadstichter van alle ellende, maar juist omdat er ellende is, zal Hij er zijn als de Aanwezige.

De werkelijkheid, of liever ónze werkelijkheid heeft in de Bijbel een naam, en die is: Egypte. Dat kwam vorige week in de preek voor Omrop Fryslân treffend naar voren: de melaatse man 'leefde in Egypte': dat was een wijze van zeggen hoe ernstig zijn aandoening was. (Marcus 1:40-45) In het Hebreeuwse woord voor Egypte (=mitsrajem) zit namelijk de stam van het woord melaats verborgen (zoals wel vaker in woorden: in 'vriend' vinden we bijvoorbeeld 'vrede' terug). En volgens de Bijbelse realiteit hebben wij de opdracht om uit mitsrajem weg te trekken. Of om het zo te zeggen, het hoort bij ons dat we moeite moeten doen om door de engte van het menselijke bestaan heen te komen om werkelijk vrij te worden. In die zin zitten wij, beschouwd vanuit het oogpunt van ons bestaan, in de benauwdheid van 'Egypte'. Vanuit dopers oogpunt leven wij in een 'oude wereld'.

Van de laatste chassidische rabbijn, de Lubavitscher Rebbe (1902-1994), leren we dat alles wat het hart ons aan basisinstincten ingeeft, zoals onmiddellijke bevrediging, hebzucht, boosheid, de zucht naar macht inclusief ons ego, ons beïnvloedt en ons werkelijke verlangen naar vrij worden belemmert. Daarom hebben we ons verstand nodig om dat alles in toom te houden. En hij vergelijkt dat met ons lichaam. Het hart en het verstand staan met elkaar in verbinding via de hals, de nek. Om tot ons verstand te komen moeten we dus door de engte van de nek heen. En de nek staat nu voor 'Egypte', 'Egypte' is de bottleneck. Zolang wij dáár nog zijn en niet verder komen, persoonlijk, sociaal en mondiaal, houden deze basisinstincten de overhand.

De Ene God ziet, hoort en weet daarvan. En voor wie Hem in angst en vreze roept, is Hij degene die ons door de engte van het bestaan heen roept. De pandemie van nu kunnen we net zo goed als een nauwe engte beschouwen waar we door heen moeten, zoals er zovele nauwe engten zijn die we als doorgangen ervaren naar betere tijden. Het gaat erom dat we niet vereenzaamd hoeven zijn wanneer zulke angsten, vrezes, beven en beperkingen ons overkomen.

Niet alles wat het hart ons ingeeft is dus per definitie goed. Wij zijn niet vrij van 'negatieve drijfveren, begeerten en rationalisaties', aldus de Rebbe. 'Maar wanneer in ons leven het verstand over het hart regeert, zullen we daardoor uiteindelijk in bedwang gehouden worden'.

Van doopsgezind belang is het, dat wij nieuwtestamentisch gezien, nieuwe mensen zijn. Dat wil zeggen dat we ons verstand inzetten om onze basisinstincten in toom te houden. Daarom laten we ons graag 'vredesgemeente' noemen, omdat geweld zo'n basisinstinct is die we weten te beheersen. En wij werkelijk vrije mensen zijn geworden.

Amen.

- Gebed en zegen

Barmhartige God,
Wij danken u voor uw trouw aan ons.
Dat u ons voorttrekt
door de engte van het leven.
Daarom bidden wij om door te zetten
wanneer wij vast zitten in boosheid, geweld en agressie.
Dat u ons de weg wijst en leidt naar beloofd land
waar saamhorigheid de scepter zwaait
geduld verstandiger is dan opdringerigheid
eventueel verlies genomen wordt
en wij zo thuis zijn bij u.
Dat wij, de wereld in het klein en in het groot
onze zorgen bij u mogen neerleggen
vermoeid en belast als wij soms zijn
en rust vinden.

Moge U ons daarbij zegenen en behoeden
uw aangezicht over ons lichten en ons goedgezind zijn
uw aangezicht over ons verheffen en ons vrede geven – amen

*

Pastoraal

- Vergeet u elkaar niet? U kunt elkaar bellen en mailen, een kaartje sturen, en meebidden om genezing, gezondheid en morele ondersteuning voor broeders en zusters, en voor vele anderen om ons heen en veraf, voor werkers in de zorg, de vele vrijwilligers, en voor de overheid. Bied waar het kan, je diensten aan voor hen die extra aandacht nodig hebben, bijvoorbeeld boodschappen halen.

Mededelingen

- Volgende week zondag 28 februari wordt de huisdienst door ds. Renze P. Yetsenga (Groningen) verzorgd.
- Collectebestemming is vandaag voor:
- Er zijn ook leden en vrienden die geen email hebben. Gelieve deze huisdienst bij hen te bezorgen, of af te spreken dat het wordt opgehaald.
- Uitvaarten mogen in beperkte kring worden gehouden. Wij zullen iedereen op de hoogte brengen wanneer er een sterfgeval is. U wordt dan uitgenodigd om thuis op het tijdstip van de uitvaart een kaars aan te steken en daarbij de naam van de overledene uit te spreken; stil te worden; lied 961 te lezen of te zingen (zie hieronder), en het Onze Vader te bidden.

Niemand leeft voor zichzelf
niemand sterft voor zichzelf.
Wij leven en sterven voor God onze Heer,
aan Hem behoren wij toe.